

W **Gruzji i Armenii** tkwią korzenie chrześcijańskiej Europy. Na obieżyświatów czekają tu prastare monastery i twierdze, tajemnicze chaczkary i wiejskie wieże obronne.

Gruzja-jest państwem położonym w Europie Wschodniej. Na północy oraz wschodzie graniczy z Rosją, na południu z Turcją oraz Armenią, na południowym wschodzie z Azerbejdżanem, na zachodzie granicę wyznacza Morze Czarne. Kraj ten położony jest w zasadzie w całości w górach. Jedynie na zachodzie znajduje się niemal płaska Nizina Kolchidzka. Panuje tu klimat podzwrotnikowy: śródziemnomorski, wilgotny na zachodzie kraju, nad Morzem Czarnym i kontynentalny w jego środkowej części. Rejony wysokogórskie mają własny klimat, charakteryzujący się dużymi kontrastami i zmiennością pogody. Chrześcijański kraj o starej kulturze sięgającej co najmniej dwóch tysięcy lat, stanowiący pomost między Europą a Azją. Obecnie Gruzja jest krajem silnie zeuropeizowanym; zachowała jednak swoją własną, oryginalną kulturę. Liczne zabytki z X - XIV wieku, kościół Jvari w Mtskhecie z VI w.

Armenia-jest maleńkim krajem o bogatych tradycjach i historii sięgającej starożytnego Urartu. Od prawie dwóch tysięcy lat jej kultura opiera się na chrześcijaństwie. Mało kto wie, że to właśnie władcy ormiańscy jako pierwsi w świecie uznali chrześcijaństwo za oficjalną religię swego państwa, co miało miejsce już w 301 roku. Dość wcześnie, bo już w piątym wieku, kościół ormiański stworzył odrębną, autokefaliczną strukturę. Dzieje Armenii można bez przesady opisać przymiotnikami "burzliwe", "tragiczne" czy "wstrząsające". W zamierzczłej przeszłości jej granice opierały się zarówno o wybrzeże Morza Czarnego, jak i Morza Kaspijskiego a ormiańskie państwo obejmowało np. większość ziem dzisiejszej Turcji oraz północne prowincje współczesnego Iranu. Na terenie Wschodniej Anatolii położone są jedne z najwspanialszych świadectw armeńskiej cywilizacji, np. dawna stolica - miasto Ani. Z kolei wiele starożytnych i średniowiecznych ormiańskich świątyń do dziś stoi na terytorium państwa perskiego.

WYJAZD-27.07.2018

- Olsztyn PKS 23:45-Warszawa Lotnisko Chopina, autobusem Radex,
- przelot samolotem linii UIA- 6:00- Warszawa Lotnisko Chopina – 8:30 Kijów (PS 804 G 27JUL 5 WAWKBP) – 12:00-Kijów- 15:45 Tbilisi (PS 515 27JUL 5 KBPTBS HK 30).

POWRÓT-6.08.2018

- 16:35 Tbilisi- 18:35 Kijów (PS 516 G 06AUG 1 TBSKBP HK 30) -20:00 Kijów-20:30-Warszawa (PS 803 G 06AUG 1 KBPAW HK 30). Warszawa Lotnisko Chopina- Olsztyn PKS-około 2:00, autobusem Radex,

Program wycieczki

27.07.2018

Przylot do **Tbilisi**, transfer z lotniska do hotelu, krótki odpoczynek, obiad, przejazd na Starowke, Tbilisi-noc. Powrot do hotelu, nocleg.

28.07.2018

- Śniadanie
- wyjazd do **Kakcheti** - zespołu klasztornego na polpustyni na granicy gruzińsko-azerbejdżanskiej - David Garedja, który założył jeden z 13 syryjskich mnichów – David. Najstarszy z klasztorów-Lavra pochodzi z VI w. Można podziwiać wspaniałe freski, zachowane do dziś dnia, w niektórych klasztorach, na szczycie góry Garedza, skąd rozciągają się niebywale piękne widoki na **pustynię Garedza**.
- Powrót do Tbilisi
- **przejazd kolejka na górę Mtacinda**, gdzie zobaczymy kościół św. Ojca Davida i Panteon-miejsce pochówku najwybitniejszych gruzińskich luminarzy sztuki, kultury i polityki m.in. Aleksander Gribojedow, Sergo Zakariadze, Tasso Tsereteli, i wielu innych ciekawostką jest również grob matki Stalina
- wejście do **parku na Mtacmindzie** - czas wolny na kawę. Powrót do hotelu, obiadokolacja. Wieczorem dla chętnych **kąpiel w lazniach siarkowych** w dzielnicy Abanotubani (opłata własna)
- Powrót do hotelu. Nocleg.

29.07.2018

- Przejazd do **Bakuriani** - gruziński ośrodek sportów zimowych w **Borzomskim Wawozie**, otoczony potężnymi pasmami górskimi **Kaukazu** (1700 m.n.p.m.), lunch, trekking na górę **Kohta -2157 m n p**.
- **Zwiedzanie ogrodu botanicznego** Gruzinskiej Akademii Nauk z roślinnością alpejską.
- Obiadokolacja, nocleg.

30.07.2018

- Wyjazd do **Zielonego Monastynu-VIII** w w Borzomskim Wawozie, kolejno do odrestaurowanej **tureckiej twierdzy Rabbati w Akhalcikhe z XII w.** w której znajdują się: zamek, meczet, stare laznie, kościół, ruiny medresy oraz Muzeum Historyczne, kolejno odwiedzamy monastyr. Kontynuując nasz program jedziemy do **Abastumani**- zaglądamy do letniego pałacu Wielkiego księcia Michaila Romanowa a następnie do obserwatorium astronomicznego. Powrót do Bakuriani, obiadokolacja, nocleg.

31.07.2018

- Wyjazd do **Borzomi**- znanego ze wspaniałej wody mineralnej i kurortu z czasów carskich, wyjazd kolejka na punkt widokowy, **zejdźcie piękną trasą trekkingową**, możliwość po drodze kąpieli w **basenach z wodą geotermalną**,
- czas wolny,
- powrót do Bakuriani, obiadokolacja, nocleg.

1.08.2018

- **Przejazd do granicy z Armenia.** Przejście graniczne - **Bavra** – zmiana autobusu i polskiego pilota i przejazd do **Erywania**. W drodze do Erywania atrakcje turystyczne regionu **Gyumri** i **Shiraku**. obiadokolacja, nocleg.

2.08.2018

- **Zwiedzanie stolicy Armenii Eryvan**-jednego z najstarszych miast na świecie, sięgającego okresu starożytnego Urartu. Eryvan usytuowany jest na skraju Doliny Ararat, na obu brzegach rzeki Hrazdan, na wysokości 900-1300 m.n.p.m. Panoramiczna wycieczka autobusem obejmuje: **Aleja Masztołca, Plac Teatralny, Ratusz, kompleks sportowy I koncertowy, rezydencja Prezydenta, Parlament,**
- **Plac Dworcowy, Plac Francuski z pomnikiem słynnego francuskiego rzeźbiarza Rodina.** Zatrzymamy się przy **Kaskadzie I Centrum Sztuki** z dziełami artystów: Fernando Botero, Arshile Gorki, Jenifer Barlett, Lynn Chadwick i inni. Spacer wzdłuż Alei Północnej do Placu Republiki – pokaz śpiewających fontann. Kaskada I Plac Republiki – to ulubione miejsca turystów. Przy alei o dł. ok. 1,5 km-wspaniałe budowle wzniesione z różowego i białego tufu.

- **Fabryka Brendy “Ararat” i degustacja złocistego trunku.**
- Obiad
- Katedra w **Eczmiadynie** -rezydencji Głowy Apostolskiego Kościoła Ormiańskiego, **wpisana jest na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO.** W Muzeum przy Katedrze zobaczymy najświętsze relikwie- świętą włócznię, którą przebito bok Jezusa Chrystusa i fragment z Arki Noego.
- **kościół Św. Ripsime** - wspaniały przykład średniowiecznej architektury, zbudowany w miejscu, gdzie Św. Ripsime zginęła i została pochowana. W małej niszy obok jej sarkofagu leży głaz, którym została zabita.
- **katedra Zwartnoc** (643-661 w), wpisanej na listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO, wzniesionej z kamienia wulkanicznego w kolorze różowym.
- Powrót do Erywania, czas wolny, nocleg.

3.08.2018

- Przejazd do **Matenadaran** – Instytutu Starożytnych Manuskryptów, w którym przechowywana jest kolekcja około 16000 rękopisów w tym oryginalne traktaty Arystotelesa czy Juliusza Cezara. Przed nami czterogodzinne zwiedzanie pereł architektury sakralnej Armenii: **Garni, i Geghard.** W miejscowości Garni lokalni mieszkańcy pokaza wypiek tradycyjnego chleba – lawasza.
- obiad.
- Przenosimy się do **Kotayk** – 40 km na wschód od Erywania i 10 km na północny wschód od Garni do **wąwozu Geghardadzor**, gdzie znajduje się klasztor Geghardavank (klasztor włóczni).

4.08.2018

- Wycieczka do **klasztoru Khor Virap** (Głębokie Lochy), który został wzniesiony na miejscu zniszczonej w IV w. fortecy w dawnej stolicy Armenii- **Artashat** (II w). Obecny kształt klasztoru

pochodzi z XVII w., po zniszczeniu w 1679 r. w wyniku trzęsienia ziemi. Ze wzgórza roztacza się wspaniała panorama na biblijną **górze Ararat** (ormiańska nazwa Masis). Klasztor jest często odwiedzany przez turystów ponieważ był tutaj więziony przez 13 lat św. Grzegorz Odnowiciel. Odwiedzimy również winnicę i Arenijską wytwórnię wina gdzie poprobujemy wspaniałego trunku.

- **klasztor Noravank**-duchowe i kulturalne centrum Księstwa Orbelian i Wschodniej Armenii XII w. Architektoniczny kompleks został wybudowany wokół kościoła św. Karapeta (VI w.) Powrot do Erywania, obiad, czas wolny, nocleg.

5.08.2018

- Powrót do **Tbilisi**, po drodze zatrzymujemy się nad **Jeziorem Sevan**. Ormianie nazywają je "niebieskookie" a cudzoziemcy "Ormiańska Riwiera" Jest to największe słodkowodne jezioro o charakterze alpejskim w Eurazji.
- Spacer na półwyspie i zwiedzanie **monastynu Sevanavank**, Klasztor został założony w IV w. Zachowaną cerkiew zbudowała Sunicka księżniczka Mariam w 874 r. Klasztor Sevanavank znajduje się nad jeziorem Sevan, na półwyspie Sevan 70 km na północny wschód od Yerevania.
- **Odpoczynek nad jeziorem, dla chętnych kąpiel**. W czasie drogi powrotnej do Yerevania podziwiamy srebrzące się po obu stronach szosy kamienie-to obsydian, skała pochodzenia wulkanicznego. Często z tego budulca są tworzone wspaniałe wyroby pamiątkarskie.
- Przejazd do **Dilijan**. Najbardziej zielony zakątek w Armenii. Miasteczko o charakterze uzdrowiskowym z krystalicznym powietrzem i równie krystaliczna woda. Ormianie uważają, że w Raju jest jak w Dilijanie-wspaniałe lasy, góry, doliny, źródła mineralne. Zobaczymy klasztor Haghartsin, położony na zboczu góry, niedaleko średniowiecznej wioski Haghartsin, która dała nazwę klasztorowi. Pochodzi z X-XII w z okresu panowania Bagratydów.
- Przejazd w stronę granicy z Gruzją-Sadahlo. Przekraczamy granicę, zmieniamy autokar, zegnamy sympatyczną załogę ormiańska i jedziemy do Tbilisi.
- Zakwaterowanie w hotelu, obiadokolacja, nocleg.

6.08.2018

- Śniadanie
- Wykwaterowanie z hotelu. Zanim opuścimy Gruzję, pojedziemy jeszcze w kierunku **Mtskhety**, do **Klasztoru Shio Mgvime**, gdzie przez wiele lat św. Shio, jeden z XIII braci syryjskich mieszkał w jaskini. Najstarsze części zespołu klasztorowego pochodzą z początku VI w Świątynia pod wezwaniem Jana Chrzciciela ma układ kopulowo-krzyżowy.
- Krótki odpoczynek. Pożegnany obiad i transfer na lotnisko.

W cenie wycieczki- 1350 zł i 760 \$ (zakwaterowanie w hotelach 3* w pokojach dwuosobowych z własnym węzłem sanitarnym, usługi polsko języcznego pilota-przewodnika, śniadania i obiadokolacje, bilety wstępu do zwiedzanych obiektów, degustacja wina i koniaku, transfer z lotniska do hotelu i z hotelu na lotnisko, przejazd na całej trasie komfortowym klimatyzowanym autobusem, przelot, ubezpieczenie, transport do/z Warszawy).

- w Armenii wycieczka nie obejmuje alkoholu podczas obiadu.
- dopłata do pokoju jednosobowego-170\$.
- odprawa celno-paszportowa.(pamiętajmy nie wolno w bagażu podręcznym przewozić żadnych trunków i przedmiotów ostrych.) Bagaż główny do 23 kg + podręczny.
- Paszport konieczny (ważny co najmniej 6 miesięcy).

Zapisy i wpłaty

- **500 \$ - kwiecień 2018,**
- **wpłata 1350 zł do 15.05.2018, na konto Mazury PTTK Sp. z o.o. | 10-950 Olsztyn ul. Staromiejska**
- **260 \$ - w kasie biura do 15.06.2018.**